

Un cop de mà

El desvetllamots

Gibrell

La forma *cubell* és força estesa per designar recipients grans o petits de metall, terrissa o plàstic, i això fa que cada cop més reuli el mot *gibrell*.

Així, del vas rodó de poca alçària més ample de la boca que de la base en direm *gibrell*, però, si aquest vas té més alçària, en direm *cubell*.

*Rento els plats en gibrells de plàstic.
S'ha espatllat la rentadora i hauràs de fer la bugada en un cubell.*

Etimologies

Xerinola

Aquest mot que en el segle XVI significava 'batussa, baralla, desori', i que també trobem en llengua castellana, *chirinola*, sembla que el devem a la ciutat de Cerignola de la regió de Pulla, al sud d'Itàlia, on el 1503 hi va haver la batalla de Cerignola, en què molts castellans i catalans es vantaven d'haver-hi participat. La xerinola d'avui en dia és més festiva, i significa gresca, tabola, divertir-se sorollosament...

Durant les festes, el jovent fa molta xerinola.

Que diu que què?

Empresa emergent

Amb aquest terme es designen les empreses de constitució recent que responen a una oportunitat de mercat important, que tenen un marcat caràcter innovador i un creixement fort i ràpid.

Aquesta és la definició que dona el TERMCAT a la forma catalana que proposa per a l'anglicisme *start-up*, i ens convida a utilitzar-la:

"[...] la terminologia d'aquest àmbit, la internacionalització i el prestigi de la llengua fan que sovint es faci servir la forma anglesa, però la forma catalana resulta molt transparent i adequada des del punt de vista semàntic. Us animem a fer-la servir per a generalitzar-ne progressivament l'ús."

Com ho dius?

Reducció de diftongs a una sola vocal

La pronunciació amb una sola vocal dels diftongs de paraules com *aigua*, *llengua* o *quaranta* és pròpia de certs parlars en el registre col·loquial.

En canvi, hem d'evitar en un context formal formes com: *aiga* per *aigua*, *cantitat* per *quantitat*, *casí* per *quasi*, *coranta* per *quaranta*, *custió* per *qüestió*, *llenga* per *llengua*, *llyger* per *lleuger*...

Núm. 69

Març
2017

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt al punt!

*En lloguer / En venda / Llogament

La construcció en *lloguer* no és adient en català. És preferible fer servir formes més genuïnes de la nostra llengua com, per exemple:

Pis **de lloguer**
Casa **per llogar**
Nau **a lloguer**

Donar un pis **a lloguer**.
Agafar un pis **a lloguer**.

En canvi la construcció en *venda* és correcta en català, igual que les construccions de *venda* i *per vendre*. Podem dir, doncs:

Local **en venda**
Terreny **de venda**
Torre **per vendre**

Posar **en venda** totes les accions.

Pel que fa al mot *llogament*, en castellà *alquilamiento*, bàsicament indica també el fet de llogar, no allò que es paga.

Hi ha un **llogament** il·legal de pisos turístics.

Un nom per a cada cosa

Tros

Un tros és, segons el diccionari, una 'part d'una cosa separada, per qualsevol mitjà, de la resta'. Ara bé, segons la matèria de què es tracti i segons la manera de separar la part de la resta, un tros pot ser una estella, un bri, un bocí, un mos, una porció, una rodanxa, un pedaç...

Vegem aquests sinònims a les frases que segueixen:

*Es va fer mal amb una **estella** de la porta esbotzada.*
*Per arreglar l'estrip, hi posarem un **pedaç** de la mateixa roba.*
*Quan es va aixecar duia tot de **brins** d'herba enganxats a la roba.*
*Hem menjat una amanida i dues **rodanxes** de peix arrebossat.*
*Als gatons els agraden molt els **rosegons** de pa remullats amb llet.*
*Damunt la taula encara hi havia les **engrunes** de l'esmorzar.*

I el mes vinent...

Quin sinònim de *dispersar* utilitzaries per completar la frase següent?

Els fragments de terrissa van quedar _____ per tot el pati.

Núm. 69

Març
2017

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL